

инвестиционной политики государства, требующие квалифицированного решения.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционный климат, инвестиционный потенциал, инвестиционная привлекательность, инвестиционные процессы.

Gavrish O.A.

doctor of Science, Engineerings, professor NTUU «KPI»

Chorna V.P.

student TEF NTUU «KPI»

PROBLEMS OF IMPROVING THE INVESTMENT CLIMATE IN UKRAINE POST-CRISIS PERIOD

Investment or investing is a term with several closely-related meanings in business management, finance and economics, related to saving. Investing is the active redirection of resources: from being consumed today, to creating benefits in the future; the use of assets to earn income or profit. The author elucidates some questions of forming the investment climate in Ukraine and considers aspects of the state's investment policy which require skilled solution in this article.

Key words: investment, investment climate, investment potential, investment attraction, investment processes.

Гук О. В.

к.е.н., старший викладач НТУУ «КПІ»

Баліцька І. П.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ВЕНЧУРНЕ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

У статті розглянуто особливості фінансування інноваційного малого підприємництва за рахунок венчурних інвестицій, визначено джерела венчурних інвестицій, розроблено схему взаємозв'язків між учасниками ринку венчурного капіталу.

Ключові слова: венчурний фонд, бізнес-ангел, інноваційний концерн, мале підприємництво, інноваційна діяльність, венчурне інвестування, фінансування.

Вступ. Особливу роль в інноваційному розвитку відіграє мале підприємництво як найбільш мобільний елемент структури ринкової інноваційної економіки. Фінансування діяльності малих інноваційних

підприємств має певні особливості, що, у свою чергу, обумовлює необхідність більш глибокого розгляду цього питання.

Дослідженням розвитку і методологічних основ венчурного фінансування займаються вітчизняні та зарубіжні науковці: Т. Дрейпер, П. Друкер, Р. Мартін, Д. Тьорнер, О.О. Дагаєв, М.М. Фонштейн, М.М. Іванов, А.М. Поручник, Л.Л. Антонюк, Л. Водачек, А. Пересада та ін.

Постановка задачі. Метою статті є дослідження сутності, особливостей та джерел венчурного інвестування малого інноваційного підприємництва.

Завдання: дослідити переваги та недоліки венчурних інвестицій для малих підприємств над іншими фінансовими джерелами; провести аналіз основних джерел венчурних інвестицій в інноваційну діяльність; розробити схему взаємодії учасників ринку венчурного капіталу на всіх етапах життєвого циклу інновації.

Результати дослідження. Актуальність венчурного інвестування інноваційних малих підприємств пов'язана з більшою гнучкістю та адаптивністю, меншими витратами, невеликим апаратом управління, більш умілою пристосованістю до попиту споживача, а отже, меншим ризиком у випадку отримання негативного результату.

Інноваційна діяльність – діяльність, спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [1]. Альтернативним джерелом інвестицій в інноваційну діяльність є венчурне фінансування.

Згідно з позицією Європейської асоціації венчурного капіталу (European Venture Capital Association – EVCA) [3] венчурне фінансування – це акціонерний капітал, який надається професійними фірмами для інвестування приватних підприємств із значним потенціалом зростання з метою забезпечення початкового росту останніх, їх розширення або трансформації.

Як і інші форми фінансування малого інноваційного підприємництва, венчурне інвестування має свої переваги (можливість отримання надприбутків, відсутність застави, можливість отримання фінансування на початкових стадіях розвитку, використання управлінського досвіду, знань фінансового менеджменту та зв'язків інвесторів у ділових колах) та недоліки (зниження часток засновників у капіталі та виникнення права власності на них венчурних капіталістів, можливість кадрових змін, складність та тривалість отримання, високий ступінь ризику відсутності ліквідності, довгостроковість проектів) [2, с. 428].

Ринок венчурного капіталу складається з двох секторів: неформального і формального.

Неформальний сектор займається фінансуванням проектів на початкових стадіях їх розробки, тим самим заповнюючи так званий «акціонерний провал». Цей сектор представляють приватні особи («*business angels*»), які вкладають «посівний капітал» («*seed finance*») [4]. Розмір інвестицій бізнес-ангелів коливається в межах від 10 тис. до декількох

мільйонів доларів. У 80% випадків бізнес-ангели активно беруть участь в управлінні компаніями.

Формальний сектор представляють венчурні фонди. Вони можуть бути утворені або як самостійна компанія, або як обмежене партнерство. На відміну від класичних венчурних фондів, український венчурний капітал не орієнтується на інноваційні проекти. Для нього більш привабливою є реалізація інвестиційних проектів середнього рівня ризику з використанням операцій із фінансовими активами й нерухомістю.

Формальний і неформальний сектори відіграють взаємодоповнюючі ролі. Інвестиції неформального сектора особливо важливі на перших стадіях розвитку фірм, коли вони потребують капітал для розробки концепції продукту і дослідного зразка, тоді як формальний сектор активніший на стадії швидкого зростання фірми, коли потрібні кошти на розширення виробництва і збільшення обсягу продажів.

Більшість дослідників підкреслює значні переваги малого інноваційного бізнесу. Швидкість проходження усіх етапів НДДКР у малих фірмах на третину вища, ніж у великих корпораціях [5, с. 197].

Проте малий інноваційний бізнес, на відміну від великих підприємств, як правило, не має можливості забезпечити диверсифікацію досліджень, знань і підходів, розробляти масштабні інновації, концентрувати значні ресурси на одному напрямі і швидко налагоджувати впровадження інновацій.

З погляду ефективності інноваційного процесу і великі корпорації, і малі фірми мають переваги, які значною мірою доповнюють одна одну. У країнах з розвиненою ринковою економікою використовується симбіотична форма – інноваційні концерни. Суть їх полягає у тому, що в рамках великої корпорації виділяються підрозділи, які функціонують на основі принципів малого інноваційного підприємництва.

Враховуючи переваги та недоліки формального та неформального секторів ринку венчурного капіталу, а також особливості інноваційної діяльності малих та великих підприємств розроблено схему взаємовідносин між учасниками ринку венчурного капіталу на всіх етапах життєвого циклу інновації (рис. 1).

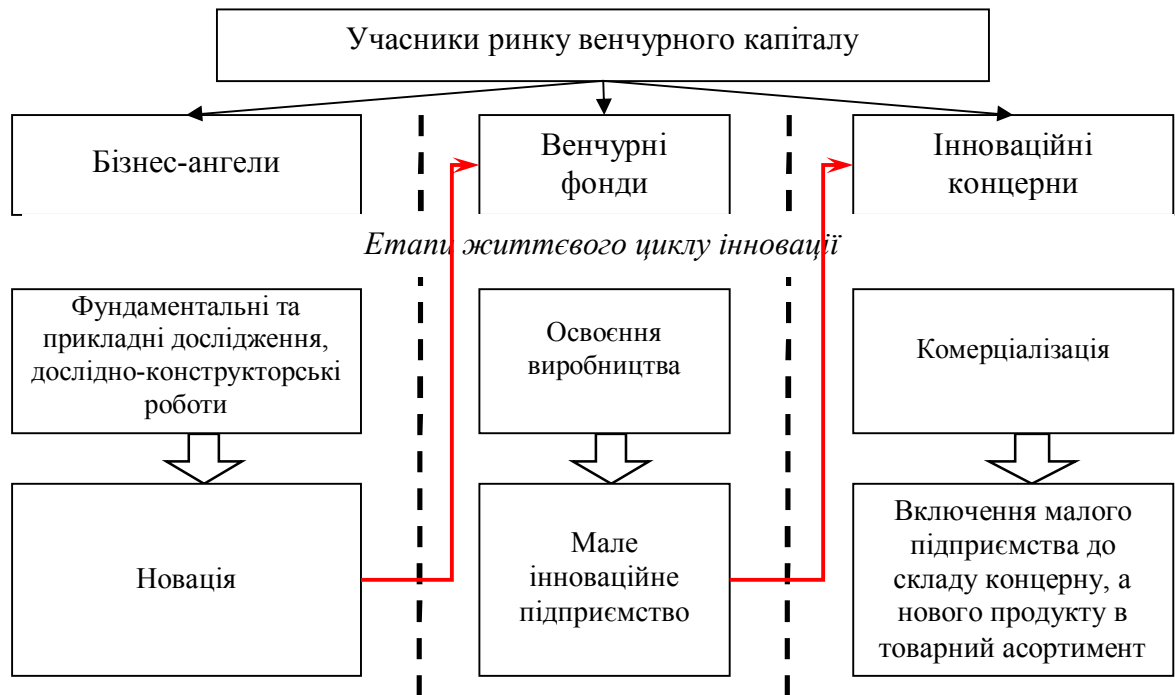

Рис. 1. Схема взаємозв'язків між учасниками ринку венчурного капіталу на основних етапах життєвого циклу інновацій

Висновки. Венчурне інвестування малих інноваційних підприємств в Україні знаходиться на стадії розвитку. Воно має значні переваги над іншими джерелами фінансування інноваційної діяльності. Формальний та неформальний сектори ринку венчурного капіталу забезпечують потребу в венчурних коштах малих інноваційних підприємств. Подальші розробки можуть бути направлені на створення специфічних об'єднань учасників ринку венчурного капіталу.

Перелік посилань

1. Плакіда В.Т. Конспект лекцій [Текст] / В.Т. Плакіда, Н.М. Богдан – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва – Х.: ХНАМГ, 2010: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/232753/>.
2. Садеков А.А. Особливості форм та джерел фінансування малого інноваційного підприємництва [Текст] / А.А. Садеков // Інноваційно-інвестиційна модель розвитку національної економіки: І Міжнар. наук. –практ. конф. 2008 р. 26 лют., м. Донецьк : [матеріали]. – Донецьк, 2008. – С. 523.
3. Шевцов А. Розвиток венчурного підприємництва в Україні: проблеми та шляхи їх розв'язання [аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень]: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/Monitor/june2009/6.htm>.
4. Українська асоціація інвестиційного бізнесу // Поняття венчурного капіталу: неформальний та формальний сектори : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uaib.com.ua/files/articles/204/13_4.pdf.
5. Каржаув А. Т. Национальная система венчурного инвестирования [Текст] / А.Т. Каржаув, А.Н. Фоломьев. – М. : ЗАО Изд-во «Экономика», 2005. – 239 с. ISBN: 5-282-02468-3.

Гук А. В.

к.э.н., старший преподаватель НТУУ «КПИ»

Балицкая И. П.

студент ФММ НТУУ «КПИ»

ВЕНЧУРНОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

В статье рассмотрены особенности финансирования инновационного малого предпринимательства за счет венчурных инвестиций, определены источники венчурных инвестиций, разработана схема взаимосвязей между участниками рынка венчурного капитала.

Ключевые слова: венчурный фонд, бизнес-ангел, инновационный концерн, малое предпринимательство, инновационная деятельность, венчурное инвестирование, финансирование.

Hooke A.V.

candidate of economic sciences, senior professor NTUU «KPI»

Balitsky I.P.

student FMM NTUU «KPI»

VENTURE FINANCING SMALL BUSINESS INNOVATION DEVELOPMENT

In the article are considered the features of financing of innovative small enterprise due to venture investments, certainly sources of venture investments, the chart of intercommunications between the participants of venture capital market is developed.

Keywords: venture capital, business angel, innovative group, small business, innovation, venture investment, financing.
